

Omavalvontasuunnitelma

Lastensuojelupalvelut Nummenlinna Oy
Pienryhmäkoti Nummenlinna
1.10.2025

Sisällysluettelo

1	Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot	1
1.1	Palveluntuottajan perustiedot	1
1.2	Palveluyksikön perustiedot	1
1.3	Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet	1
1.4	Päiväys	2
2	Oma- ja ulkovalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako	2
3	Palveluyksikön oma- ja ulkovalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat	4
3.1	Palvelujen saatavuuden varmistaminen	4
3.2	Palvelujen jatkuvuuden varmistaminen	4
3.2.1	Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi	4
3.2.2	Valmius- ja jatkuvuudenhallinta	5
3.3	Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen	6
3.3.1	Palveluiden laadulliset edellytykset	6
3.3.2	Toimitilat ja välineet	10
3.3.3	Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuojat	11
3.3.4	Infektioiden torjunta ja yleiset hygieniakäytännöt	13
3.3.5	Lääkehoitosuunnitelma	14
3.3.6	Lääkinnälliset laitteet	14
3.4	Asiakastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen	24
3.5	Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan aseman ja oikeuksien varmistaminen	28
4	Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen	33
4.1	Ilmoitusvelvollisuus ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely	33
4.2	Kehittämistoimenpiteiden määrittely ja toimeenpano	35
5	Oma- ja ulkovalvonnan seuranta ja raportointi	36
5.1	Laadun- ja riskienhallinnan seuranta ja raportointi	36
5.2	Kehittämistoimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi	36

Lukijalle

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta astui voimaan 1.1.2024. Sen mukaan palveluntuottajan on valvottava oman ja alihankkijansa toiminnan laatua ja asianmukaisuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta.

Kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjien sekä niiden sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien, jotka antavat palveluja useammassa kuin yhdessä palveluyksikössä, pitää laatia toiminnastaan omavalvontaohjelma.

Palveluntuottajan on laadittava jokaiselle palveluyksikölleen omavalvontasuunnitelma, joka kattaa kaikki palvelut, jotka tuotetaan palveluyksikössä tai sen lukuun. Omavalvontasuunnitelman avulla varmistetaan toiminnan laatua, asianmukaisuutta ja turvallisuutta sekä seurataan asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyttä.

1 Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

1.1 Palveluntuottajan perustiedot

- Lastensuojelupalvelut Nummenlinna Oy (2388033–8)
- Toiminnanjohtaja Annamari Jansen, p. 0405166089, annamarijansen@nummenlinna.fi

1.2 Palveluyksikön perustiedot

- Pienryhmäkoti Nummenlinna
- Vanha Valtatie 126, 04500 Kellokoski
- Vastuhenkilö: yksikönjohtaja Alisa Silver, p. 0413123549, alissilver@nummenlinna.fi

1.3 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

- Palvelumuoto: Lastensuojelun sijaishuollon perustason laitoshoido
- Sijaintihyvinvointialue: Keski-Uudenmaan hyvinvointialue, Suutarinkatu 2, 05900 Hyvinkää
- Asiakaspaiikat ja –profiili: 7 asiakaspaikkaa kouluikäisille lapsille ja nuorille

Lastensuojelupalvelut Nummenlinna Oy on pieni perheomisteinen yritys, joka tarjoaa laadukkaita lastensuojelun sijaishuollon palveluita. Lastensuojelupalvelut Nummenlinna Oy:llä on kaksi kodinomaista perustason sijaishuoltopaikkaa, Pienryhmäkoti Nummenlinna ja Pienryhmäkoti Sofianna.

Pienryhmäkoti Nummenlinna tarjoaa paikan seitsemälle sijoitetulle lapselle tai nuorelle, jotka ovat pääsääntöisesti kouluikäisiä. Kyseessä voi olla avohuollon sijoituksena tai huostaanotettuna sijoitettu

lapsi tai nuori. Pienryhmäkoti Nummenlinnassa vastataan yksikön ja sijaishuoltoapaikkaa tarvitsevan lapsen tilanteen mukaan myös kiireellisiin sijoituksiin.

Sijoituksen onnistumisessa tärkeää on hyvä suunnittelu sekä tiivis yhteistyö sijoittajatahon kanssa, jotta voidaan varmistua siitä, että lapsen ja perheen tarpeisiin pystytään vastaamaan ja sijaishuoltoapaikan muutoksilta välttyttäisiin. Lisäksi sijoitettavan lapsen tilannetta arvioidaan aina suhteessa pienryhmäkodissa jo asuvaan lapsiryhmään ja sen erityispiirteisiin.

Pienryhmäkoti Nummenlinnan toiminta-ajatuksena on tarjota lapselle turvallinen ja välittävä koti siksi ajaksi, kun hän sitä tarvitsee. Työn tavoitteena on lapsen kuntoutumisen ohella se, että lapsi voi lähtiessään palata omaan kotiinsa tai tuetusti itsenäiseen elämään.

Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus turvalliseen ja mahdollisimman kodinomaiseen kasvu-ympäristöön sekä pysyviin ihmissuhteisiin. Pienryhmäkoti Nummenlinnassa toiminnan perustana on kodinomaisuus, ammatillisuus, kuntouttava työote ja osallistava työskentely lapsen yksilöllisten tarpeiden pohjalta. Työmenetelmiä ovat muun muassa omaohjaajatyöskentely, voimavaralähtöinen ja dialoginen työote, perheitä osallistava yhteistyö, tiimi- ja työparityöskentely sekä verkostoyhteistyö. Ohjaajat ovat sitoutuneita työhönsä ja työskentelevät suurella sydämellä.

Toiminnan peruslähtökohtia ovat suunnitelmallisuus ja tavoitteellisuus, läpinäkyvyys, yksilöllinen asiakkaan tarpeisiin vastaava hoito ja kasvatus, selkeät rakenteet ja arjen ennakoitavuus. Lasten kanssa tehtävä työ perustuu dialogisuuteen ja keskiössä on aina lapsen edun ajaminen.

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa pyritään elämään tavallista arkea, jonka peruspilareina ovat koulunkäynti, harrastukset, sosiaaliset suhteet ja yhteisen ajan viettäminen. Avoin vuorovaikutus, rehellisyys ja asioiden läpikotainen selvittäminen puhumalla ovat ensisijaisia ongelmanratkaisukeinoja. Lapsia ohjataan toimimaan vastuullisesti suhteessa muihin ihmisiin ja ympäristöön.

1.4 Päiväys

- Omavalvontasuunnitelma on päivitetty 1.10.2025.

2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja julkaiseminen sekä vastuunjako

Omavalvonnalla varmistetaan, että toimintaa toteutetaan lainmukaisesti ja sopimuksia noudattaen. Omavalvonta on ennakkoivaa ja aktiivista toimintaa ja siihen kuuluu riskitilanteiden tunnistaminen ja epäkohtiin puuttuminen. Omavalvontasuunnitelma toimii Pienryhmäkoti Nummenlinnan henkilöstölle työvälineenä, joka ohjaa käytännön työtä ja toimintaa, ja jolla varmistetaan palvelun laatu ja jatkuvuus. Palveluntuottajalla ja henkilöstöllä on velvollisuus toimia omavalvontasuunnitelman mukaisesti sekä seurata sen toteutumista. Lisäksi sekä palveluntuottajalla että henkilöstöllä on ilmoitusvelvollisuus, jos he havaitsevat asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan.

Omavalvonnasta sekä omavalvontasuunnitelman laatimisesta, julkaisemisesta ja seurannasta Pienryhmäkoti Nummenlinnassa vastaavat yksikönjohtaja Alisa Silver sekä toiminnanjohtaja Annamari Jansen.

Yksikönjohtaja työskentelee tiiviisti yksikön arjessa yhdessä muun työryhmän kanssa, toimii lähiesihenkilönä ja varmistaa, että palvelu täyttää sille säädetyt edellytykset. Yksikönjohtaja huolehtii, että palvelua toteutetaan omavalvontasuunnitelman mukaisesti ja puuttuu havaitsemiinsa epäkohtiin.

Omavalvontasuunnitelmaa työstetään yhdessä Pienryhmäkoti Nummenlinnan työryhmän kanssa. Omavalvontasuunnitelma on henkilöstön saatavilla kaiken aikaa ja siihen tehtävistä muutoksista tiedotetaan ja niistä keskustellaan henkilöstön kuukausittaisissa työryhmän palaverissa. Oleellista on, että työyhteisö sitoutuu omavalvontaan ja työyhteisöllä on ymmärrystä ja näkemystä omavalvontasuunnitelman merkityksestä, tarkoituksesta ja tavoitteista.

Omavalvontasuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon myös palaute, jota on saatu asiakkailta, heidän läheisiltään, yhteistyökumppaneilta sekä henkilöstöltä.

Omavalvontasuunnitelman toteutumista seurataan vähintään neljän kuukauden välein ja tarvittaessa useammin. Seurannasta kirjataan selvitys, joka laitetaan liitteeksi omavalvontasuunnitelmaan. Selvitykset käydään läpi kuukausittaisissa työryhmän palaverissa ja yhdessä mietitään, miten omavalvontasuunnitelman toteutuminen varmistetaan päivittäisessä työssä. Mahdollisiin esiin tulleisiin epäkohtiin puututaan välittömästi yksikön vastuuhenkilön toimesta.

Omavalvontasuunnitelma päivitetään vuosittain, tai kun toiminnassa tapahtuu palvelun tuottamiseen, laatuun tai asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia. Omavalvontasuunnitelman päivittämisestä tiedotetaan henkilöstöä sisäisellä tiedotteella sekä työryhmän palaverissa.

Omavalvontasuunnitelma on saatavilla yksikön yleisissä tiloissa. Omavalvontasuunnitelma on julkaistu Lastensuojelupalvelut Nummenlinna Oy:n nettisivuilla, jossa se on kaikkien luettavissa. Omavalvontasuunnitelman päivitykset ja seurantaraportit julkaistaan viipymättä. Omavalvontasuunnitelman aikaisemmat versiot säilytetään sähköisessä arkistossa, jossa ne ovat yksikön vastuuhenkilön sekä toiminnanjohtajan saatavilla.

3 Palveluysikön omavalvonnan toteuttaminen ja menettelytavat

3.1 Palvelujen saatavuuden varmistaminen

Lastensuojelupalvelut Nummenlinna Oy:n tuottamat palvelut perustuvat hyvinvointialueiden kanssa tehtyihin puitesopimuksiin. Palveluntuottaja osallistuu tilaajatahon avaamiin tarjouskilpailuihin ja näin ollen takaa palveluiden saatavuuden. Palvelua ei toteuteta ostopalveluna tai alihankintana, vaan Lastensuojelupalvelut Nummenlinna Oy tuottaa palvelun itse.

Vapaista/vapautuvista paikoista ilmoitetaan ajantasaisesti Socfinderissa ja Lasterissa sekä yrityksen kotisivuilla.

3.2 Palvelujen jatkuvuuden varmistaminen

3.2.1 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa tehdään tiivistä ja monialaista yhteistyötä muiden asiakkaan palvelukokonaisuuteen kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ja verkostojen kanssa. Yhteistyötahoja ovat muun muassa palvelun tilaajataho eli sijoittava hyvinvointialue (lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä), koulu ja oppilashuolto, perheneuvolat, nuorisoseimat ja erikoissairaanhoidon palvelut (lasten- ja nuorisopsykiatria).

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa on asiakastietojärjestelmänä käytössä Nappula. Toistaiseksi kirjaukset eivät vielä siirry Kanta-palveluun asiakkaan ja muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunjärjestäjien luettavaksi. Kanta-arkistointi otetaan kuitenkin käyttöön tulevaisuudessa.

Yhteistyö ja tiedonkulku yhteistyötahojen ja verkostojen kanssa varmistetaan muun muassa seuraavin tavoin:

- Säännöllinen ja matalan kynnyksen yhteydenpito lapsen asioista vastaavaan sosiaalityöntekijään puhelimitse tai salatulla sähköpostilla, tarvittaessa myös päivittäiskirjauksia voidaan lähettää
- Kuukausittaiset yhteenvedot lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle
- Myöhemmin asiakaskirjausten tallentaminen Kanta-palveluun
- Puolivuositain järjestettävät asiakassuunnitelmanneuvottelut lapsen, sosiaalityöntekijän ja huoltajien kanssa
- Säännöllisesti sovitut puhelinkeskustelut, tapaamiset ja hoitoneuvottelut lapsen hoitotahon kanssa
- Lapsen terapiaan kuuluvat ohjauskeskustelut
- Verkostopalaverit, joihin osallistuvat mahdollisuuksien mukaan läheisten lisäksi koko lapsen palveluverkosto

- Koulupalaverit ja tiivis yhteistyö opettajiin Wilman kautta sekä puhelimitse
- Säännölliset kuulumissoitot ja –viestit huoltajien kanssa yhdessä sovitun mukaisesti
- Tarvittaessa vanhempain- ja perhetapaamiset

3.2.2 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Pienryhmäkoti Nummenlinnan valmius- ja jatkuvuudenhallinnasta sekä valmius- ja jatkuvuussuunnitelmasta vastaavat yksikönjohtaja Alisa Silver sekä toiminnanjohtaja Annamari Jansen.

Pienryhmäkoti Nummenlinnan valmius- ja jatkuvuudenhallinnasta sekä valmius- ja jatkuvuussuunnitelmasta vastaavat yksikönjohtaja ja toiminnanjohtaja yhdessä. Jatkuvuuden hallintaa voi tarkastella sekä palvelun tuottamisen näkökulmasta että palvelua saavan asiakkaan näkökulmasta. Palvelun tuottamisen jatkuvuuden suhteen tehdään riskiarviota, jossa kiinnitetään huomiota yhteiskunnassa vallalla oleviin ilmiöihin mm. palveluntarpeen, lainsäädännön muutosten, henkilöstön saatavuuden sekä ennalta-arvaamattomien tilanteiden kuten epidemioiden osalta.

Palvelun jatkuvuuden tarkastelu sijaishuollossa asuvan lapsen ja hänen perheensä läpikäymän prosessin näkökulmasta edellyttää saumatonta yhteistyötä ja tiedonsiirtoa palveluntuottajan ja tilaajan välillä. Sijaishuollossa asuvan lapsen tai nuoren asioiden hoitoon ja prosesseihin liittyy useita eri tahoja. Tahoista tärkeimpänä toimii lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä prosessinjohtajana ja lapsen edun toteutumisen valvojana. Pienryhmäkoti Nummenlinna on palveluntuottajana sitoutunut prosessien läpinäkyvyyteen ja työskentelyn avoimuuteen sekä lapsen, hänen läheistensä että viranomaisten näkökulmasta. Kaikkien osapuolten oikeusturvan toteutumisen ja asiakkaan saaman palvelun jatkuvuuden kannalta kirjaamisen tärkeyttä korostetaan ja kirjaamisen laatua seurataan aktiivisesti osana omavalvontaa.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien jatkuvuutta koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu alla olevassa taulukossa (2).

Tunnistettu riski	Riskin arviointi: suuruus = todennäköisyys x vaikutus	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Lainsäädäntöön liittyvät riskit: luvanvaraisen toiminnan vaatimusten täytyminen, puutteet omavalvonnassa, muutokset henkilöstöön tai palvelun tuottamiseen liittyvässä lainsäädännössä	Kohtalainen, mutta omavalvonnan rooli merkittävä.	Valveutuneisuus ja tiedonhankinta yhteiskunnallisista ilmiöistä, palveluntarpeesta ja lainsäädännön muutoksista. Henkilöstön koulutus lainsäädäntöä koskien, esim. rajoitustoimenpiteet.
Henkilöstöriskit: ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden haasteet, henkilöstön vaihtuvuus, sairauspoissaolot ja uupuminen, riittämätön osaaminen	Tällä hetkellä erittäin pieni riski ammattitaitoisen henkilöstön saatavuudessa.	Työhyvinvoinnin arviointi ja koulutukset. Työssäjaksamista tukeva työvuorosuunnittelu. Rekrytointivaiheessa henkilöstön riittävän ammattitaidon ja toimintaympäristön tuntemisen varmistaminen.
Taloudelliset riskit: kannattavuusongelmat, yllättävät kustannukset, hyvinvointialueiden ostopalveluiden väheneminen	Huomion arvoinen riski, joka vaatii aktiivista valveutuneisuutta ja ennakoitua.	Valveutuneisuus ja markkinavuoropuhelu tilaajatahon kanssa. Laadukkaan lastensuojelutyön varmistaminen ja ylläpitäminen. Realistinen budjetointi ottaen huomioon ostopalveluiden tilanteen sekä ennakointi ja tarvittavat toimenpiteet talouden suunnittelussa.
Ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyvät riskit: pandemia, sota, talouskriisi	Kohtalainen	Ennakointi ja turvallisuussuunnitelmat. Saatujen ohjeistusten noudattaminen esim. pandemiatilanteessa.

Taulukko 2. Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **jatkuvuutta** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

3.3 Palvelujen turvallisuuden ja laadun varmistaminen

3.3.1 Palveluiden laadulliset edellytykset

Pienryhmäkoti Nummenlinnan palveluille asetetut laatuvaatimukset perustuvat Lastensuojelun laatusuosituksen (Sosiaali- ja terveysministeriö ja Suomen Kuntaliitto 2019) sekä Sijaishuollon laatuksiteereihin (Lastensuojelun laatusuositus, liite 2). Sijaishuollon laatuksiteereitä toteutetaan Pienryhmäkoti Nummenlinnassa seuraavasti:

Lapsen etu

Lapsen etu otetaan Pienryhmäkoti Nummenlinnassa huomioon kaikessa arjen toiminnassa sekä jokaisessa päätöksessä. Lapsen etua arvioidaan yksilökohtaisesti, lapsen tilanne ja erityispiirteet huomioon ottaen. Myös lapsen ikä- ja kehitystasolla on merkitystä.

Pienryhmäkoti Nummenlinnasta tarjotaan sijaishuoltopaikkaa vain lapselle, jonka tarpeisiin katsotaan pystyttävän vastaamaan. On tärkeää, että myös lapsen sisarukset voidaan mahdollisuuksien mukaan sijoittaa samaan paikkaan. Yhdessä lapsen verkoston ja sosiaalitoimen kanssa työskennellään myös perheen jälleenyhdistämisen eteen, mikäli se on lapsen edun mukaista.

Lapsen oikeus huolenpitoon ja suojeluun

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa jokaiselle lapselle taataan hyvä hoito ja kasvatus sekä ikä- ja kehitystasoon nähden tarpeellinen huolenpito ja valvonta. Pienryhmäkoti Nummenlinnassa lapsille on luotu turvallinen kasvuympäristö, jossa lapsille on tarjolla virikkeitä ja mielekästä tekemistä. Lapsille tarjotaan ymmärtämystä, hellyyttä ja lämpöä. Pienryhmäkoti Nummenlinnassa huolehditaan siitä, että lapsilla on mahdollisuus päästä taipumuksiin ja toivomuksiin vastaavaan koulutukseen sekä tarvittaviin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin.

Lapsen osallisuus

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa huolehditaan siitä, että lapsi pääsee vaikuttamaan omaan elämäänsä koskeviin asioihin. Osallisuus toteutuu eri tasoilla: lapsen arjen asioissa, lapsiryhmän toiminnassa sekä lapsen asioita koskevassa päätöksenteossa. Ohjaajat varmistavat, että lapsi saa ikä- ja kehitystasonsa huomioon ottaen ilmaista oman mielipiteensä ja että mielipide otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon palveluiden järjestämisessä ja päätöksenteossa. Lasta ei kuitenkaan painosteta ilmaisemaan mielipidettään. Myös läheisten näkemykset otetaan huomioon sijaishuoltoa järjestettäessä. Sekä lapsi että läheiset otetaan mukaan lasta koskeviin palavereihin ja keskusteluihin.

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa lasten osallisuutta tuetaan eri tavoin, muun muassa omaohjaajatyöskentelyn avulla, yhteisöilloissa, lastenkokouksissa ja Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman laatimisessa.

Lapsen oikeus tietoon ja lapsen mielipiteen selvittäminen

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa ohjaajat huolehtivat yhteistyössä sosiaalityöntekijän kanssa siitä, että lapsi saa ajantasaisesti tietoa omista asioistaan ikä- ja kehitystasoon sopivalla tavalla. Tärkeää on käsitellä esimerkiksi sitä, miksi lapsi on otettu huostaan ja mitkä ovat perheen jälleenyhdistämisen edellytykset ja mahdollisuudet. Lapsen mielipiteisiin ja näkemyksiin on kiinnitettävä huomiota. Mitä vanhempi lapsi on kyseessä, sitä enemmän lapsen mielipiteelle annetaan painoarvoa. Tästä periaatteesta voidaan kuitenkin poiketa, mikäli tiedon luovuttaminen lapselle on lapsen edun vastaista.

Kaikenikäisten lasten mielipide selvitetään, mutta yli 12-vuotiaan lapsen kohdalla tulee järjestää hallintolain mukainen kuuleminen esimerkiksi silloin, kun lapselle tehdään päätös yhteydenpidon rajoittamisesta. Yli 12-vuotiaalla lapsella on myös mahdollisuus hakea muutosta tehtyyn päätökseen hallinto-oikeudesta.

Lapsen oikeus läheisiin ihmissuhteisiin ja jatkuvuuteen

Lapsen yhteyttä biologiseen perheeseensä ja läheisiinsä vaalitaan ja tapaamiset järjestetään asiakassuunnitelmassa sovitun mukaisesti. Perhe pyritään ottamaan mahdollisimman hyvin osaksi lapsen hoitoa ja kasvatusta. Huoltajia kannustetaan osallistumaan kaikkiin lasta koskeviin neuvotteluihin ja palavereihin esimerkiksi koulun tai hoitotahon kanssa. Omaohjaajat myös soittavat huoltajille säännöllisesti, jolloin käydään läpi lapsen viimeaikaiset kuulumiset ja yhdessä mietitään ratkaisuja erilaisiin tilanteisiin. Pienryhmäkoti Nummenlinnassa pyritään avoimeen, luottamukselliseen ja dialogiseen yhteistyöhön. Vanhemmuutta tuetaan kotiharjoitteluiden aikana, jotta kotijakso olisi kaikille osapuolille mahdollisimman positiivinen ja rakentava kokemus. Läheiset voivat vierailla myös pienryhmäkodissa sovitusti.

Sijoituksen aikana arvioidaan säännöllisesti perheen jälleenyhdistämisen mahdollisuutta yhdessä sosiaalityöntekijän kanssa, mikäli se on lapsen edun mukaista. Perheen jälleenyhdistämisessä pyritään suunnitelmallisuuteen ja tarkkaan harkintaan.

Jatkuvuuteen pyritään myös omaohjaajatyöskentelyssä. On tärkeää, että lapsi pystyy muodostamaan kiintymyssuhteen tiettyyn ohjaajaan. Pienryhmäkoti Nummenlinnassa pyritään siihen, että lapsi voisi pienryhmäkodista lähtiessään palata takaisin kotiin asumaan tai tuetusti itsenäiseen elämään, ja sijaishuoltopaikan muutoksilta välttyttäisiin.

Oikeus sijoituksen jälkeiseen jälkihuoltoon

Lapsella on sijoituksen jälkeen oikeus jälkihuoltoon, jonka tarkoituksena on helpottaa nuoren itsenäistymistä ja kotiutumista sijaishuollosta. Jälkihuollon keinoin voidaan tukea myös lapsen läheisiä erityisesti kotiuttamistilanteessa. Jälkihuollon tuki voi olla esimerkiksi taloudellista tukea, asumisen järjestämistä tai vanhemmille järjestettäviä avohuollon palveluita.

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa tehdään tiivistä yhteistyötä jälkihuollon kanssa ennen nuoren siirtymistä pois sijaishuoltopaikasta. Jälkihuollon vastuutyöntekijää tavataan yhdessä nuoren kanssa ja yhdessä tehdään suunnitelmia ja konkreettisia toimia esimerkiksi itsenäistymisen suhteen.

Valvonta ja oikeusturva

Lapsen sijoittaneen hyvinvointialueen tehtävänä on valvoa, että sijoitus toteutuu lain mukaisesti ja että lapsi saa sijoituksen aikana tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet. Myös aluehallintoviraston tulee seurata sijaishuoltopaikan toimintaa oma-aloitteisin tarkastuskäynnein tai saadessaan tietoonsa epäilyn epäkohdasta. Sijaishuollon valvonta on ensisijaisesti lapsen oikeus. Valvontaan kuuluu myös lasten kuuleminen.

Oikeusturvan takaaminen lapselle sekä oikeusturvakeinot

Lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on koko sijaishuollon ajan velvollisuus varmistua siitä, että sijaishuoltopaikka vastaa lapsen etua ja että sijaishuolto toteutuu lastensuojelulain mukaisesti.

Sosiaalityöntekijän on tavattava lasta riittävän usein henkilökohtaisesti ja seurattava asiakassuunnitelman toteutumista.

Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tulee myös avustaa lasta tai nuorta puhevallan käytössä, ohjata hänet tarvittaessa oikeusavun piiriin ja haettava lain edellyttämässä tilanteissa edunvalvojan sijaista.

Lapsen oikeusturva tulee ymmärtää laajasti lähtien siitä, että hänelle on annettava tietoa omista oikeuksistaan, jotta hän voi tunnistaa, milloin niitä on loukattu. Lapsen oikeusturva on turvattu perustuslaissa, YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa sekä lastensuojelulaissa (417/2007). Oikeusturvan avulla lapsi voi suojata omia oikeuksiaan, vaikuttaa häntä koskeviin päätöksiin sekä saada hyvitystä, jos oikeuksia on loukattu.

Lapsen käytössä olevia oikeusturvakeinoja ovat muun muassa oikaisuvaatimus, valitus, muistutus ja kantelu (näistä lisää jäljempänä).

Laadunhallinta- ja seuranta

Palveluiden laadun toteutumista seurataan muun muassa asiakassuunnitelmanneuvotteluissa, joissa arvioidaan lapsen tavoitteiden toteutumista yhdessä lapsen, huoltajan ja sosiaalityöntekijän kanssa. Lapsilta, huoltajilta ja yhteistyötahoilta kerätään myös palautetta palvelun laadun arvioimiseksi. Palautetta voidaan kerätä haastatteluilla, anonyymeillä kyselyillä tai palautelaatikon avulla. Saatua palautetta käytetään palvelun kehittämisessä.

Lastensuojelupalvelut Nummenlinna Oy on luonut laatukäsikirjan, johon on koottu keskeiset toimintaperiaatteet, lainsäädäntö ja prosessikuvaukset. Laatukäsikirjan avulla voidaan seurata palveluiden laatua.

Laadunhallinnassa toteutetaan myös itsearviointia kuukausittaisissa työryhmän palavereissa sekä työhohjauksessa, jossa keskitytään paljon työn sisällölliseen arviointiin. Myös laadukas asiakaskirjaaminen mahdollistaa työn laadun ja vaikuttavuuden arvioinnin pidemmällä aikavälillä.

Olennaista laadunhallinnassa on kuitenkin arjen tasolla tapahtuva työntekijän itsearviointi sekä lähiesihenkilön ja muun työryhmän jatkuva tuki ja palaute. Myös henkilöstön osaamisen kehittämisellä ja koulutuksilla voidaan turvata palvelujen laadukkuus.

Riskienhallinnasta pienryhmäkoti Nummenlinnassa vastaavat yksikönjohtaja Alisa Silver ja toiminnanjohtaja Annamari Jansen. Työryhmän kanssa on selkeästi sovittu jokaisen ohjaajan ja jokaisen työvuoron vastuualueet liittyen myös omavalvontaan ja turvallisuuteen. Esimerkiksi palovaroittimien tarkastukset tai lääkehoitoon liittyvät toimenpiteet on kalenteroitu säännönmukaisiksi toimenpiteiksi.

Riskienhallinta perustuu pitkälti riskitekijöiden minimointiin sekä turvallisuutta vaarantavien ja uhkaavien tilanteiden ennaltaehkäisyyn. Ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä Pienryhmäkoti

Nummenlinnassa ovat muun muassa kattava perehdytys ja selkeät turvallisuusohjeet, turvallisuusriskien ennakoiva kartoittaminen, turvallisuussuunnitelmien säännöllinen päivittäminen ja läpikäyminen työryhmän kanssa sekä riittävä aikuisten määrä jokaisessa työvuoressa.

Yksi tärkeimmistä turvallisuutta lisäävistä tekijöistä on se, että aikuiset tuntevat lapset ja heidän tarpeensa hyvin, ja kohtaavat lapset kunnioittavasti ja rakentavasti. On tärkeää, että yhteiset pelisäännöt ovat kaikkien tiedossa ja aikuiset ovat toiminnassaan johdonmukaisia. Yhteisiä pelisääntöjä on lasten kanssa mietitty esimerkiksi Hyvää kohtelua koskevaa suunnitelmaa laadittaessa.

Väkivalta kaikissa muodoissaan on ehdottomasti kiellettyä Pienryhmäkoti Nummenlinnassa. Jos lapsi kuitenkin vaarantaa omaa tai toisten kasvua, kehitystä ja turvallisuutta, aikuisilla on velvollisuus puuttua siihen kasvatuksellisin menetelmin tai tehdä viimesijaisesti ja perustellusti lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä. Ensisijaisesti haastavat tilanteet yritetään kuitenkin ratkaista puhumalla. Lasten turvallisuus on aina aikuisten vastuulla.

Oleellista on, että haastavia tilanteita arvioidaan aina jälkikäteen ja yhdessä mietitään, mitä niistä voitaisiin oppia, voisiko tilanteessa jatkossa toimia toisin ja miten omia toimintatapoja voisi kehittää. Omaa työtä ja toimintatapoja arvioidaan kriittisesti reflektoiden myös tiimipalaverissa ja työnohjauksessa.

3.3.2 Toimitilat ja välineet

Pienryhmäkoti Nummenlinnan tilat jakautuvat kolmeen kerrokseen. Talossa on 7 makuuhuonetta sijoitetuille lapsille sekä toimisto. Makuuhuoneista 4 sijaitsee talon ylimmässä kerroksessa, 1 keskimmäisessä kerroksessa ja 2 talon alakerrassa. Yläkerrassa on wc ja suihku, keskikerroksesta löytyy wc, ja alimmaisessa kerroksessa sijaitsevat erillinen wc ja kylpyhuone, josta löytyy myös sauna sekä kylpyamme. Keskimmäisessä kerroksessa on tilava keittiö ja ruokailutila, avara olohuone ja eteinen. Myös alakerrasta löytyy lasten käytössä oleva yhteinen oleskelutila. Pienryhmäkoti Nummenlinnassa on kiinnitetty erityistä huomiota tilojen viihtyisyyteen, kodinomaisuuteen ja lapsiystävällisyyteen. Tilat mahdollistavat sekä yksityisyyden että yhteisöllisyyden ja tukevat arjen sujumista sekä harrastustoimintaa.

Pienryhmäkotia ympäröi laaja piha, josta löytyy lapsille monipuolista tekemistä ja paljon tilaa leikkiä ja pelailla. Pihalla on muun muassa iso tekonurmikenttä maaleineen, pergola grillausta ja ajanviettoa varten sekä kasvihuone.

Lapsi saa pienryhmäkotiin tullessaan ja sijoituksen aikana sisustaa huonettaan mieleisekseen. Olennaista on, että lapsi viihtyy huoneessaan ja hänellä on siellä kotoisa ja turvallinen olo.

Jokaisen oman huoneen yksityisyyttä kunnioittavat sekä pienryhmäkodin aikuiset että lapset, eikä kenelläkään ole oikeutta mennä toisen huoneeseen ilman asukkaan lupaa (lukuun ottamatta herännyttä huolta, jolloin aikuisella on velvollisuus tarkistaa tilanne).

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa on huolehdittu siitä, että toimitilat ja välineet ovat lapsille turvallisia. Ennen välineiden ja laitteiden hankkimista varmistetaan siitä, että ne soveltuvat pienryhmäkodissa käytettäviksi riskien ja ominaisuuksiensa puolesta. Vaaralliset esineet ja aineet, kuten teräaseet, työkalut ja kemikaalit säilytetään lasten ulottumattomissa. Myös siivousaineita säilytetään pääsääntöisesti lukkojen takana ja lapsi voi käyttää niitä aikuisen valvonnassa. Lapsilla ei ole pääsyä toimistotilaan, jossa lääkkeitä säilytetään lukollisessa kaapissa.

Pienryhmäkotiin hankittavien laitteiden ja välineiden toimivuudesta ja turvallisuudesta pidetään tarkasti huolta ja niitä kunnostetaan säännöllisesti osaavan ammattilaisen toimesta. Lasten käytössä olevat välineet (esim. trampoliini, polkupyörä, potkulauta) pidetään hyvässä kunnossa ja huolletaan tarvittaessa. Rikkinäiset, kuluneet ja vaaralliset välineet poistetaan heti käytöstä ja hävitetään asianmukaisesti.

Yksikön tilojen terveellisyydestä huolehditaan mm. riittävällä ilmanvaihdolla, säännöllisellä siivouksella ja kiinteistön huolto- ja kunnostustoimenpiteillä (ilmanvaihdon putsaus, nuohous ym.). Toimitilat pidetään sopivan lämpiminä ja valoisina. Siivousvälineet ovat puhtaita, hyväkuntoisia ja eroteltu tilakohtaisesti (esim. wc-, keittiö- ja asuintilat). Käsihygieniasta ja elintarvikehygieniasta huolehditaan yhteisesti sovittujen käytänteiden mukaisesti. Mahdolliset poikkeamat kirjataan ja niihin puututaan välittömästi.

Pienryhmäkoti Nummenlinna on tehty Keski-Uudenmaan Ympäristökeskuksen toimesta terveydensuojelun valvontatarkastus 13.5.2025 sekä arviokäynti liittyen ruokahuollon järjestämiseen ja käytännön toteuttamiseen 20.5.2024. Tarkastuksissa ei havaittu isompia puutteita.

Kiinteistön ylläpidosta vastaavat toiminnanjohtaja sekä yksikönjohtaja yhteistyössä. Osa kiinteistöhuoltoon liittyvistä pienistä toimenpiteistä (siivous, nurmikonleikkuu, lumenluonti ym.) hoidetaan ohjaajien toimesta, mutta tarvittaessa käytetään myös ulkopuolisia palveluita, kuten sähköasentajaa, putkiasentajaa tmv. Pienryhmäkoti Nummenlinnalla on pelastussuunnitelmassa määritellyt yhteistyökumppanit, joiden palveluita hyödynnetään kiinteistöhuollossa ja jotka toteuttavat tarvittavat määräaikaistarkastukset ja –huollot.

3.3.3 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

- Pienryhmäkoti Nummenlinnassa asiakastietojen käsittelystä ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta vastaa yksikönjohtaja Alisa Silver yhteistyössä toiminnanjohtaja Annamari Jansenin kanssa
- Lastensuojelupalvelut Nummenlinna Oy:n tietosuojavastaavana toimii toiminnanjohtaja Bart Jansen

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa asiakastietojen käsittelyä ja tietosuoja ohjaavat Asiakastietolaki eli Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä (703/2023), EU:n yleinen tietosuoja-asetus (EU 2016/679) ja tietosuojalaki (1050/2018).

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) mukaisesti Pienryhmäkoti Nummenlinnassa käsitellään asiakastietoja lain mukaisuuteen perustuen. Lapsista kerätään ja kirjataan vain välttämätön tieto (minimointiperiaate). Tiedot ja asiakirjat säilytetään turvallisesti ja pääsy tietoihin on vain niillä työntekijöillä, joilla on siihen työtehtävän perusteella oikeus. Lapsella ja hänen huoltajallaan on oikeus tietää, mitä tietoja heistä kerätään ja mihin tietoja käytetään.

GDPR antaa rekisteröidylle (lapsi, huoltaja) oikeuden mm. tarkastaa omat tietonsa ja pyytää oikaisua virheellisiin tietoihin. Mikäli lapsi tai huoltaja haluavat nähdä lasta koskevia kirjauksia, kirjaukset toimitetaan lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle, joka käy kirjaukset läpi ja tekee päätöksen siitä, mitkä tiedot luovutetaan.

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa käytetään Nappula-asiakastietojärjestelmää. Nappulassa laaditaan mm. päivittäiskirjaukset, kuukausittaiset yhteenvedot ja hoito- ja kasvatussuunnitelmat. Myös lapsen ajantasainen lääkitystieto ja lääkehoidon ohjeistukset löytyvät Nappulasta.

Asiakkuuden päätyttyä lapsen tiedot poistetaan Nappula-asiakastietojärjestelmästä ja kaikki häntä koskevat sekä sähköiset että paperiset dokumentit toimitetaan lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Työntekijöiden oikeudet Nappulassa on määritelty siten, että työntekijällä on pääsy vain omissa työtehtävissään tarvitsemiinsa tietoihin. Esimerkiksi keikkalaisena työskentelevällä on suppeammat oikeudet, jotka mahdollistavat päivittäiskirjaamisen kyseisen vuoron aikana, mutta eivät anna pääsyä kaikkiin lasta koskeviin asiakirjoihin. Pienryhmäkoti Nummenlinnassa yksikönjohtaja Alisa Silver sekä toiminnanjohtaja Annamari Jansen vastaavat käyttöoikeuksien hallinnasta.

Tietosuoja varmistetaan siten, että Nappula-asiakastietojärjestelmä on käytössä lukitussa toimistossa ja vaatii kirjautumisen. Nappula-asiakastietojärjestelmä pakottaa työntekijän vaihtamaan salasanan säännöllisin väliajoin. Tietosuoja ja rekisteriseloste toteutuvat Nappula-asiakastietojärjestelmää käyttäen.

Lasta koskevat paperiset asiakirjat säilytetään lukitussa toimistossa lukitun arkistokaapin sisällä. Jokaisella lapsella on asiakirjoja varten oma kansio.

Jokainen ohjaaja kirjaa työvuorossaan ajantasaisesti lasta koskevaa päiväntulkua ym. huomioitavia asioita lapsen päivittäisraporttiin Nappulaan. Kirjaamisessa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että kirjaus on asiakasta kunnioittavaa, asia tulee kirjatuksi objektiivisesta näkökulmasta ja mikäli se sisältää omaa pohdintaa, asia mainitaan kirjauksessa. Lapsella on halutessaan oikeus osallistua häntä koskevaan kirjaamiseen.

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa on tarkasti laaditut kirjaamisohjeet, joita jokainen työntekijä noudattaa. Kirjaamisen tärkeydestä ja kirjaamiskäytännöistä keskustellaan säännöllisesti henkilöstön kanssa. Mikäli kirjaamisessa havaitaan puutteita tai virheellisyys, ne käsitellään mahdollisimman pian. Henkilöstö on käynyt kirjaamiskoulutuksen syksyllä 2025.

Yksikönjohtaja ja toiminnanjohtaja valvovat tietosuojan toteutumista pienryhmäkoti Nummenlinnassa ja ohjeistavat työntekijöitä tarvittaessa. Työsuhteen alussa työntekijät käyvät läpi ja allekirjoittavat tietoturvaluottamussitoumuksen.

Mahdollisista tietoturvaloukkauksista ilmoitetaan valvontaviranomaiselle ja tietoturvaloukkauksen kohteena olevalle henkilölle tilanteesta riippuen. Ilmoittaminen riippuu siitä, minkä tasoinen riski tietoturvaloukkauksesta aiheutuu asiakkaalle. Kaikki tietoturvaloukkaukset on kuitenkin dokumentoitava sisäisesti. Mikäli tietoturvaloukkaus todennäköisesti aiheuttaa riskin rekisteröidylle, siitä on ilmoitettava myös tietosuojavaltuutetun toimistolle.

3.3.4 Infektioiden torjunta ja yleiset hygieniakäytännöt

Lastensuojelulaitoksessa esiintyy samoja tavanomaisia hengitystie- ja suolistoinfektioita kuin kouluissa ja päiväkodeissa. Tyypillisiä ovat esimerkiksi flunssat ja vatsataudit. Tavoitteena on ehkäistä tartuntatautiin leviämistä varmistamalla hyvä hygienia, riittävä ohjeistus, osaaminen ja valvonta sekä suojata sekä lapset että henkilökunta sairauksilta.

Perushygienian keskeiset käytännöt:

- **Käsihygienia:** käsien pesu saippualla ja vedellä ennen ruokailuja, WC-käynnin jälkeen, ulkoa sisään tullessa sekä yskimisen/aivastamisen jälkeen
- **Käsihuuhteen käyttö** silloin, kun käsien pesu ei ole mahdollista tai tarvitaan tehostettua hygieniaa
- **Haavojen suojaaminen** ja tartuttavien ihoinfektioiden peittäminen.
- **Henkilökohtaiset tarvikkeet** (hampasharjat, pyyhkeet, kosmetiikka) ovat jokaisella omat.
- **Suojavälineet:** käsineitä ja suojamaskeja voidaan tarvittaessa käyttää.

Ympäristön ja tilojen puhtaus:

- Säännöllinen siivousohjelma (päivittäinen ja viikoittainen) ja **tehostettu siivous** epidemiatilanteissa.
- Kosketuspinnat (kahvat, hanat, kaiteet, kytkimet) puhdistetaan useammin.
- Jätteiden asianmukainen käsittely ja **WC- ja keittiöhygienia** varmistetaan.
- Tekstiilit pestään riittävän usein ja **oikeissa lämpötiloissa**.

Käytännöt sairastapauksissa

- Työntekijät eivät tule työpaikalle sairaana.
- Tartuntatauti-oireiset lapset eivät saa viettää aikaa yleisissä tiloissa, esim. Keittiössä.

- Hoito ja seuranta järjestetään tarvittaessa **erillään** muista lapsista.
- Seuraan terveydenhuollon ohjeita poissaoloajoista (esim. oksennustauti→ vähintään 48 h oireettomana ennen toisten seurassa oleilua).

Ruuanvalmistus ja elintarviketurvallisuus

- Työntekijät ovat suorittaneet hygieniapassin.
- Keittiössä noudatetaan **hyvää elintarvikehygieniaa** ja lämpötilaseurantaa.

Dokumentointi, jäljitettävyyden ja informointi

- Tartuntatapaukset **kirjataan** ja tiedotetaan esihenkilölle ja tarvittaessa huoltajille, sosiaalityöntekijälle tai terveydenhuoltoon.
- Epidemiatilanteissa toimitaan **alueellisen terveysturvallisuuden** ohjeiden mukaan.

Koulutus ja omavalvonta

- **Säännöllinen koulutus** hygieniakäytännöistä henkilöstölle.
- Hygienian toteutumista **seurataan ja arvioidaan** osana omavalvontaa ja turvallisuuskävelyjä.
- Lapsille järjestetään **ohjausta ja tukea** hygieniatottumuksissa ikätasoisesti

3.3.5 Lääkehoitosuunnitelma

- Pienryhmäkoti Nummenlinnan lääkehoitosuunnitelma on päivitetty 10.10.2025.
- Lääkehoitosuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä Pienryhmäkoti Nummenlinnassa vastaa Petra Laurikainen, sairaanhoitaja (AMK) yhteistyössä yksikönjohtaja Alisa Silverin sekä toiminnanjohtaja Annamari Jansenin kanssa.
- Lääkehoitosuunnitelma päivitetään vähintään kerran vuodessa tai aina, kun toiminnassa tai henkilöstössä tapahtuu muutoksia. Lääkehoitosuunnitelman hyväksyy lääkäri Markus Wiksten tai Lars Konttinen (ProEdu).
- Lääkehoitosuunnitelman laatimisessa on noudatettu STM:n Turvallinen lääkehoito -opasta.
- Lääkehoidon asianmukaisuudesta ja lääkehoitosuunnitelman toteutumisesta ja seurannasta vastaavat sairaanhoitaja Petra Laurikainen sekä yksikönjohtaja Alisa Silver yhteistyössä.
- Yksikössä on käytössä kuukausittain täytettävä lääkehoidon omavalvonnan tarkistuslista, johon lääkevastaava kirjaa kuukauden sisällä tapahtuneiden lääkityspoikkeamien määrän, dosettien tuplatarkistuksen toteutumisen ja muita omavalvonnallisia lääkehoitoon liittyviä asioita. Tarkistuslista käydään läpi kuukausittaisissa tiimipalaverissa.

3.3.6 Lääkinnälliset laitteet

Lääkinnällisillä laitteilla tarkoitetaan kaikkia laitteita, joita käytetään sairauden, vamman tai terveystilanteen hoitoon, diagnosointiin tai ehkäisyyn. Lääkinnällisiä laitteita voi käyttää jokainen työntekijä koulutuksen oikeuttaman osaamisen perusteella. Tarvittaessa työntekijä perehdytetään lääkinällisten laitteiden käyttöön. Tällä hetkellä Pienryhmäkoti Nummenlinnassa käytössä olevat lääkinälliset laitteet ovat seuraavat:

- Verenpainemittari (Omron)
- Vaaka (Soehnle)
- Kuumemittari (Pharmacare)
- Korvakuumemittarin (Braun)
- Laastarit
- Kylmägeeli
- Keittosuolatipat/liuos

Lääkinnällisiä laitteita hankitaan mm. lapsen yksilöllisten tarpeiden pohjalta sekä perusterveydenhuollon ohjeistuksella. On mahdollista, että sijaishuollossa olisi käytössä myös esimerkiksi alla olevia lääkinnällisiä laitteita:

- Perustarvikkeita: esim. piilolinssit, nenäsuihkeet ja kondomit
- Diagnostisia laitteita: esim. glukoosisensorit
- Liikkumisen apuvälineitä: esim. pyörätuolit ja proteesit
- Teknisiä laitteita: esim. sydämentahdistimet ja kuulokojeet
- Ohjelmistoja: esim. matkapuhelinsovellukset ja potilastietojärjestelmät, jos niitä käytetään terveydentilan havaitsemiseen tai diagnosointiin

Lääkinnällisiä laitteita koskevat vaatimukset perustuvat EU-lainsäädäntöön (MDR, IVDR) ja kansalliseen lakiin (719/2021). Ne määrittelevät laitteiden turvallisuus- ja suorituskykyvaatimukset sekä toimijoiden vastuut. Laitteet on CE-merkitty, mikä osoittaa vaatimustenmukaisuuden. Valmistaja vastaa laitteen turvallisuudesta ja käytettävyydestä. Suomessa valvonnasta vastaa mm. Fimea. Lainsäädäntö on saatavilla Finlexissä.

Yleisiä vaatimuksia lääkinällisten laitteiden käytölle:

- Turvallisuus: Lääkinällisten laitteiden on oltava turvallisia ja suorituskykyisiä koko elinkaarensa ajan.
- Käyttö: Laitteita on käytettävä valmistajan ilmoittaman käyttötarkoituksen ja ohjeiden mukaisesti. Työntekijä tarvittaessa perehdytetään laitteen käyttöön.
- Huolto: Laitteiden asentaminen, huoltaminen ja korjaaminen on annettava asianmukaisen osaamisen omaaville henkilöille. Yksikössä on käytössä lääkinällisten laitteiden laiteluettelo ja huoltorekisteri, johon merkitään kaikki tarkastukset, huollot ja korjaukset. Vialliset laitteet poistetaan välittömästi käytöstä, merkitään selkeästi ja asiasta ilmoitetaan yksikönjohtajalle sekä lääkinällisistä laitteista vastaavalle sairaanhoitajalle.

Lääkinällisistä laitteista Pienryhmäkoti Nummenlinnassa vastaa lääkeshoidosta vastaava sairaanhoitaja Petra Laurikainen.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien turvallisuutta ja laatua koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu alla olevassa taulukossa (3).

Tunnistettu riski	Riskin arviointi: suuruus = todennäköisyys x vaikutus	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Väkivalta tai väkivallalla uhkaaminen asiakkaan toimesta	Kohtalainen	<p>Uhkatilanteiden ennaltaehkäisy perustuu rauhalliseen, ennakoivaan ja ammatilliseen vuorovaikutukseen. Henkilöstön tulee tunnistaa lapsen kiihtymisen merkit ajoissa, tarjota vaihtoehtoja ja mahdollisuus rauhoittumiseen.</p> <p>Jos asiakas uhkaa väkivallalla, työntekijän on pysyttävä rauhallisena, otettava uhka vakavasti ja pyrittävä poistumaan vaarallisesta tilanteesta. Työntekijän on tarvittaessa hälytettävä apua ja varmistettava muiden lasten turvallisuus.</p> <p>Väkivaltatilanteen jälkeen tehdään kirjallinen raportti, ilmoitetaan esihenkilölle ja pidetään jälkipurku sekä henkilökunnan että lapsen kanssa. Tilanteesta opitaan ja ohjeita tarkistetaan tarvittaessa.</p>

Lapsen itseään vahingoittava käytös	Kohtalainen	<p>Ennaltaehkäisy perustuu lapsen hyvinvoinnin jatkuvaan havainnointiin, luottamukselliseen vuorovaikutukseen ja varhaiseen puuttumiseen, jos lapsi osoittaa pahoinvoinnin tai itsetuhoisuuden merkkejä.</p> <p>Jos lapsi on vaarassa vahingoittaa itseään, työntekijän tulee pysyä rauhallisena, varmistaa välitön turvallisuus (poista vaaralliset esineet, älä jätä lasta yksin) ja hälyttää apua toiselta työntekijältä tai tarvittaessa hätäkeskuksesta (112). Tilanne kirjataan viipymättä, sosiaalityöntekijä ja esihenkilö informoidaan, ja lapselle järjestetään jälkiarviointi ja tuki (esim. keskustelu, terveydenhuollon arvio).</p>
Päihteidenkäyttö laitoksessa	Kohtalainen	<p>Pienryhmäkoti Nummenlinna on päihteetön ympäristö. Lasten hallussa olevat päihteet tulee ottaa rajoituspäätöksellä haltuun (pl. tupakka- ja nikotiinituotteet, joiden haltuunotossa voidaan käyttää harkintaa).</p>

<p>Lapsen luvatta poistuminen ja palaamatta jättäminen</p>	<p>Kohtalainen</p>	<p>Ennaltaehkäisy perustuu avoimeen keskusteluun, luottamukselliseen suhteeseen ja lapsen tarpeiden varhaiseen tunnistamiseen. Lapsen liikkumista ja mielialaa seurataan aktiivisesti, ja poistumisriskit arvioidaan yksilöllisesti.</p> <p>Jos lapsi poistuu luvatta, työntekijä pyrkii ensisijaisesti rauhallisesti estämään poistumisen vaarantamatta turvallisuutta. Poistumisen tapahduttua kirjataan tapahtuma, ilmoitetaan välittömästi esihenkilölle ja sosiaalityöntekijälle, sekä tarvittaessa hätäkeskukseen (112). Lapsen palattua hänet otetaan vastaan rauhallisesti, käydään tapahtuma läpi yhdessä ja arvioidaan tuen tarve.</p>
--	--------------------	--

Toisten lasten kiusaaminen	Kohtalainen	<p>Ennaltaehkäisy perustuu turvalliseen ja kunnioittavaan ilmapiiriin, jossa aikuiset ovat aktiivisesti läsnä ja puuttuvat epäasialliseen käytökseen heti. Lapsille kerrotaan yhteiset säännöt ja sovitaan yhdessä, miten toisia kohdellaan.</p> <p>Jos kiusaamista havaitaan tai epäillään, työntekijä puuttuu tilanteeseen välittömästi, keskeyttää kiusaamisen ja rauhoittaa osapuolet erilleen. Tapahtuma selvitetään rauhallisesti kaikkien kanssa, kirjataan asiakirjoihin ja tiedotetaan esihenkilölle sekä tarvittaessa sosiaalityöntekijälle. Kiusaamiseen syyllistynyt lapsi ohjataan vastuunkantoon ja kiusattu saa tukea. Tilannetta seurataan ja varmistetaan, ettei kiusaaminen jatku.</p>
----------------------------	-------------	--

<p>Omaisuuuden vahingoittaminen ja ilkivalta</p>	<p>Kohtalainen</p>	<p>Ennaltaehkäisy perustuu rauhalliseen ja johdonmukaiseen kasvatukseen sekä siihen, että lapsi ymmärtää yhteisten tilojen ja tavaroiden arvon. Tunnekuohuja ja turhautumista pyritään ennalta tunnistamaan ja ohjaamaan rakentavasti.</p> <p>Jos lapsi vahingoittaa omaisuutta tai tekee ilkivaltaa, työntekijän tulee toimia rauhallisesti, varmistaa turvallisuus ja estää lisävahingot ilman voimakeinoja, ellei turvallisuus sitä vaadi. Tapahtuma kirjataan, esihenkilö ja sosiaalityöntekijä informoidaan, ja lapsen kanssa käydään tilanne läpi jälkikäteen rauhassa. Lapselle ohjataan tarvittaessa korjaava tai hyvittävä toimenpide, ja mahdolliset korvausasiat käsitellään lain ja laitoksen ohjeiden mukaisesti.</p>
--	--------------------	--

<p>Tilojen turvallisuuteen liittyvät puutteet (esim. liukkaat lattiat, huono valaistus)</p>	<p>Pieni</p>	<p>Tilojen turvallisuus varmistetaan säännöllisillä tarkastuksilla ja havainnoilla arjen työn ohessa. Jokaisen työntekijän vastuulla on ilmoittaa viipymättä havaitsemistaan vaaratekijöistä, kuten rikkoutuneista rakenteista, sähkölaitteista, lukituksista tai paloturvallisuuteen liittyvistä puutteista.</p> <p>Jos havaitaan akuutti vaara (esim. sähkövika, liukastumisriski, palo- tai kaasuvaara), alue eristetään ja tilanne turvataan välittömästi. Ilmoita esihenkilölle ja kiinteistöhuollolle välittömästi, ja tarvittaessa tee vaaratilanneilmoitus tai ilmoita hätäkeskukseen (112). Kaikki puutteet kirjataan ja korjaustoimenpiteet seurataan loppuun asti.</p>
---	--------------	---

Puutteet palo- ja pelastusturvallisuudessa	Pieni	Yksikön vastuuhenkilön sekä turvallisuudesta vastaavan henkilön tehtävänä on huolehtia palo- ja pelastusturvallisuudesta, turvallisuusdokumenttien ajantasaisuudesta, säännöllisistä palotarkastuksista ja tarvittavista toimenpiteistä (esim. vaahtosammuttimien tarkistus ja huolto, palovaroittimien tarkistusten delegointi). Tärkeintä on vaaratilanteiden ennaltaehkäisy ja tilanteisiin varautuminen esimerkiksi poistumisharjoitusten avulla. Mikäli huomaat palo- tai pelastusturvallisuudessa puutteita, ilmoita asiasta välittömästi esihenkilölle tai jos kyseessä on akuutti hätätilanne, toimi pelastussuunnitelmassa määriteltyjen ohjeiden mukaisesti.
Tietoturvariskit	Pieni	Tietoturvaa ylläpidetään huolehtimalla salassapidosta, vahvoista salasanoista ja siitä, ettei asiakastietoja jätetä näkyville tai jaeta luvatta. Jos työntekijä havaitsee tietoturvariskin, kuten kadonneen laitteen, väärälle henkilölle lähetetyn tiedon tai luvattoman pääsyn tietoihin, hänen on välittömästi keskeytettävä riskialtis toiminta, ilmoitettava asiasta esihenkilölle ja kirjattava tapahtuma. Tarvittaessa otetaan yhteys tietosuojavastaavaan ja ryhdytään korjaaviin toimenpiteisiin.

Taulukko 3. Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **turvallisuutta ja laatua** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta.

3.4 Asiakastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen

Riittävä ja osaava sekä palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakasturvallisuuden varmistamisessa sekä palvelujen kehittämisessä.

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa työskentelee yksikönjohtaja (sosionomi AMK) ja hänen lisäksi 6 vakituisessa työsuhteessa olevaa ohjaajaa sekä sairaanhoitaja vastaten yksikön lääkehoidosta. Työntekijöillä on seuraavia koulutustaustoja: sosionomi (AMK), sairaanhoitaja (AMK), lähihoitaja sekä nuoriso- ja vapaa-ajanohjaaja.

Yrityksen omistajat vastaavat hallinnollisista tehtävistä ja päivystyksestä yhdessä yksikönjohtajan kanssa sekä työskentelevät tarvittaessa apuna yksikön arjessa. Yrityksen omistajat ovat koulutukseltaan sosiaalityöntekijä (YTM) ja sosionomi (AMK).

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa on vakituiset sijaiset, jotka sijaistavat tarpeen tullen, esim. sairaustapauksissa ja vakituisen henkilöstön työnohjauksen ja tiimipalaverien ajan. Myös sijaisilta vaaditaan joko sosiaali- ja terveystieteiden tai kasvatustieteiden ja ohjausalan tutkinto. Työvuorolistat laaditaan kuudeksi viikoksi kerrallaan ja niiden laatimisessa pyritään ennakoimaan mahdolliset sijaistarpeet ja sopimaan heidän työvuoronsa etukäteen.

Pienryhmäkoti Nummenlinnassa työvuorolistat laatii yksikönjohtaja Alisa Silver. Työvuorolistaa laadittaessa varmistetaan, että jokaisessa työvuorossa on riittävästi henkilökuntaa lapsiryhmän tilanne ja arjen menot huomioon ottaen. Yksikönjohtaja työskentelee arjessa tiiviisti, joten hänellä on ensi käden tietoa siitä, miten työvuorot kannattaa käytännössä suunnitella. Työvuoroissa on pääsääntöisesti kaksi ohjaajaa, paitsi yövuoroissa sekä aamupäivisin, kun lapset ovat koulussa. Mikäli päivän aikana on lasten palavereita tai muuta erityistä menoa, työntekijöitä voi olla useampikin vuorossa samaan aikaan. Työvuorolistaa laadittaessa varmistetaan myös, että paikalla on aina lääkeluvallinen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö.

Mikäli katsotaan, ettei perustason yksikön henkilöstöresurssi (1:1) riitä vastaamaan asiakkaan palvelutarpeeseen, tilanteeseen pyritään reagoimaan välittömästi. Sijaishuoltoapaikan muutosten välttämiseksi pyritään ensisijaisesti sopimaan lapsen sijoittaneen hyvinvointialueen kanssa määräaikaista lisäresurssista, joka mahdollistaa vuoroihin ylimääräisen aikuisen ja tehostetun työskentelyn kyseisen lapsen kanssa. Lapselle myönnetty lisäresurssi/tehostettu tuki toteutetaan siten, että työvuoroon palkataan ylimääräinen työntekijä, joka mahdollistaa vakituisen ohjaajan tiiviimmän työskentelyn kyseisen lapsen kanssa.

Sairastapauksissa yksikönjohtaja tai toiminnanjohtaja hankkivat vuoroon sijaisen. Lähtökohtaisesti käytetään lapsille ja työryhmälle tuttuja sijaisia, jotka tuntevat yksikön arjen. Mikäli työvuoroon ei saada sijaista, päivystävä esihenkilö tekee työvuoron.

Pienryhmäkoti Nummenlinnaan otetaan yksikön ja lapsiryhmän tilanne huomioon ottaen myös opiskelijoita työharjoitteluun. Opiskelijoilta tarkistetaan rikosrekisteriote ennen työharjoittelun alkamista ja heille nimetään ohjaaja, joka vastaa perehdyttämisestä sekä opiskelijan harjoittelun ohjaamisesta yhdessä muun työryhmän kanssa. Opiskelijat eivät koskaan työskentele yksin eikä heitä lasketa henkilöstöresurssiin. Mikäli työharjoittelua tekevän opinnot ovat riittävän pitkällä (AMK-tutkinnossa yli 140 opintopistettä) ja opiskelijan katsotaan omaavan riittävät tiedot ja taidot, opiskelija voidaan ottaa myös palkalliseen harjoitteluun tai opiskelija voi tarpeen tullen sijaistaa vakituista henkilöstöä.

Jokaiselta Pienryhmäkoti Nummenlinnaan hakevalta työntekijältä, jota ollaan ottamassa työsuhteeseen (vaikka kyseessä olisi lyhyt sijaisuus tai keikkaluonteinen työ), tarkistetaan aina rikosrekisteriote ennen lopullista työsopimuksen tekemistä. Työtehtävän hakuilmoituksessa on maininta siitä, että tehtävään valitun on esitettävä rikosrekisteriote. Työntekijä tilaa rikosrekisteriotteen itse Oikeusrekisterikeskukselta. Rikosrekisteriote pyydetään nähtäväksi ja se palautetaan tarkistamisen jälkeen välittömästi takaisin otteen esittäjälle.

Pienryhmäkoti Nummenlinnaan ei palkata henkilöitä, joiden rikosrekisteriotteessa on merkintöjä. Tieto rikosrekisteriotteen tarkistamisesta (päivämäärä ja rikosrekisteriotteen tarkistaneen esihenkilön kuittaus) kirjataan työsopimuksen taakse. Työsopimus arkistoidaan sähköisesti. Rikosrekisteriotteen tarkistamisesta ja tarkistamisen ajankohdasta tehdään myös merkintä yksikön henkilöstöluetteloon.

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien henkilöstön riittävyttä ja osaamista koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu alla olevassa taulukossa (4).

Tunnistettu riski	Riskin arviointi: suuruus = todennäköisyys x vaikutus	Ehkäisy- ja hallintatoimet
<p>Riittämätön henkilöstömäärä tai osaaminen</p>	<p>Pieni</p>	<p>Yksikön vastuuhenkilön tehtävänä on varmistaa, että jokaisessa työvuorossa on riittävästi ammattitaitoista henkilökuntaa.</p> <p>Sairastapauksessa tmv. työntekijän on oltava välittömästi yhteydessä päivystävään esihenkilöön, joka järjestää työvuoroon ammattitaitoisen sijaisen. Tarvittaessa päivystävä esihenkilö voi myös itse tuurata.</p> <p>Henkilöstön osaaminen varmistetaan koulutusvaatimuksilla, työnohjauksella, lisäkoulutuksilla sekä tiiviillä lähiesihenkilötyöskentelyllä.</p>
<p>Työuupumus, stressi tai työntekijöiden vaihtuvuus</p>	<p>Kohtalainen</p>	<p>Työuupumusta, stressiä ja työntekijöiden vaihtuvuutta ennaltaehkäistään mm. hyvällä työvuorosuunnittelulla, positiivisen työilmapiirin ylläpitämisellä, hyvällä johtamisella, riittävillä resursseilla, työnohjauksella ja tiimityöskentelyllä.</p> <p>Lähiesihenkilö keskustele aktiivisesti työntekijöiden kanssa heidän jaksamisestaan ja yhdessä mietitään ratkaisuja haastaviin tilanteisiin.</p> <p>Tarvittaessa otetaan yhteys työterveyshuoltoon. Yksikköön on erikseen laadittu kirjallinen suunnitelma työntekijän työkykyä ylläpitävästä sekä henkilökunnan pysyvyyteen tähtäävästä toiminnasta.</p>

<p>Epäasiallinen käytös työyhteisössä (esim. kiusaaminen, selän takana puhuminen, vallan väärinkäyttö, häirintä)</p>	<p>Pieni</p>	<p>Työyhteisön kanssa on yhteisesti sovitut pelisäännöt hyvän työilmapiirin ylläpitämiseksi. Tärkeintä onkin epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisy ja mahdollisen kiusaamisen, vallankäytön ym. tunnistaminen ja nopea reagointi. Mikäli epäasiallista käytöstä ilmenee, tulee siihen puuttua välittömästi ja ottaa yhteys esihenkilöön, jonka tehtävänä on ryhtyä tarvittaviin toimiin.</p>
<p>Vääränlainen vuorovaikutus lasten kanssa (esim. liiallinen kontrolli, epäasiallinen puhetyyli, välinpitämättömyys, väkivaltainen käytös)</p>	<p>Pieni</p>	<p>Lasten epäasiallista kohtelua ennaltaehkäistään mm. kouluttamalla, luomalla turvallinen ilmapiiri sekä puuttamalla välittömästi vääränlaiseen vuorovaikutukseen. On tärkeää, että yksikössä on selkeät toimintaohjeet haastavia vuorovaikutustilanteita varten.</p> <p>Mikäli henkilöstön jäsen kohtelee lapsia epäasiallisesti, tilanteeseen on puututtava heti. Jokaisella työntekijällä on ilmoitusvelvollisuus, mikäli havaitsee epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan toiminnassa.</p>

Taulukko 4: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **henkilöstön riittävyttä ja osaamista** koskevien riskin tunnistaminen, arviointi ja hallinta

3.5 Yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja asiakkaan aseman ja oikeuksien varmistaminen

Lastensuojelulaki määrittelee pienryhmäkodissa tehtävää työtä ja henkilökunnalla on vaitiolovelvollisuus lapsen asioissa. Jokaisen lapsen yksityisyyden, henkilökohtaisen vapauden ja itsemääräämisoikeuden toteutuminen on ehdotonta lapsen edun toteutuessa. Lapsi otetaan ikä- ja kehitystaso huomioiden mahdollisimman tiiviisti mukaan häntä koskevien asioiden käsittelyyn. Lasta tuetaan elämään omannäköistä elämää. Lasta kannustetaan löytämään omat mielenkiinnon kohteensa, harrastamaan, tapaamaan kavereita ja pitämään yhteyttä perheeseensä.

Asiakkaan asiallinen kohtelu

Toimintamme perustuu ehdottomaan toistemme kunnioittamiseen ja arvostamiseen. Jokaiselle annetaan omaa tilaa ja aikaa. Ehdottomia vaateita ovat fyysinen koskemattomuus ja kaiken kiusaamisen vastustaminen. Epäasialliseen kohteluun puututaan välittömästi ja asia käsitellään asianosaisten kanssa. Asiasta ollaan yhteydessä lapsen huoltajiin ja sosiaalityöntekijään ja heidät pidetään ajan tasalla asian käsittelyssä. Pienryhmäkodissamme asuvat lapset muodostavat yhteisön, jossa jokaisen lapsen on oikeus tuntea olonsa hyväksytyksi ja turvalliseksi. Lasten kanssa on laadittu yhteiset säännöt ja toimintatavat. Lapsia tuetaan rakentavaan vuorovaikutukseen niin toisten lasten kuin ohjaajienkin kanssa.

Asiakkaan osallisuus

Lapsella on oikeus vaikuttaa omiin asioihinsa, esittää mielipiteitään ja osallistua päätöksentekoon. Lasta kuullaan päivittäin sekä arkisten toimien yhteydessä että erillisillä omaohjaajatuokioilla ja kahdenkeskisissä keskusteluissa. Lapsen kanssa käydään läpi kuukausittaiset yhteenvedot ja häntä koskevat päätökset. Lapselle annetaan mahdollisuus vaikuttaa siihen, mitä ja miten hänestä kirjataan. Lapsi otetaan mukaan hoito- ja kasvatussuunnitelman laatimiseen. Hoito- ja kasvatussuunnitelma perustuu vastuusosiaalityöntekijän laatimaan asiakassuunnitelmaan ja ohjaa yksikössämme tehtävää lapsikohtaista työtä. Hoito- ja kasvatussuunnitelma päivitetään lasten asioissa käydyn asiakassuunnitelmanneuvottelun jälkeen.

Järjestämme säännöllisesti lastenkokouksia, joissa lapset saavat esittää toiveita ja kehittämisehdotuksia, ja joissa käydään läpi yhteisiä, arkeen liittyviä asioita. Lapset osallistuvat hyvää kohtelua koskevan suunnitelman tekemiseen.

Pienryhmäkodissamme voi olla sijoitettuna lapsia eri kulttuuritaustoista ja heillä voi olla äidinkielenään jokin muu kuin suomen kieli. Asiakkaan kielelliset oikeudet varmistetaan huomioimalla lapsen ja perheen käyttämä kieli yhteydenpidossa ja työskentelyssä. palveluntuottajana huolehdimme siitä, että lapsi tulee ymmärretyksi ja hänelle tärkeät asiat selitetään hänen omalla äidinkielellään. Tarvittaessa käytetään tulkkauspalveluita. Henkilöstöllämme on pitkä kokemus monikulttuurisesta työstä ja tietoisuus kielellisten oikeuksien merkityksestä. Henkilöstömme on sitoutunut toimimaan siten, että viestintä on selkeää, ymmärrettävää ja kunnioittavaa lapsen ja hänen läheistensä kulttuuritaustoista ja äidinkielestä riippumatta.

Yksikössämme on ajankohtaista asiakaspalautejärjestelmän kehittäminen. Tavoitteenamme on, että asiakaspalaute kerätään:

- puolivuositain lapsilta ja vuosittain lapsen läheisiltä sekä sosiaalityöntekijöiltä
- puoli vuotta sijoituksen päättymisen jälkeen kaikilta asianosaisilta
- asiakaspalautteista tehdään yhteenveto, joka käydään läpi työyhteisössä ja jonka pohjalta arvioimme toimintaamme ja mahdollisia kehittämistarpeita
- yhteenvedot toimitetaan sijoittajatahoille

Rajoitustoimenpiteiden käyttö

Pienryhmäkodissamme keskustelu on ensisijainen ongelmanratkaisukeino. Rajoitustoimenpiteitä käytetään viimesijaisena keinona, kun kaikki muut keinot on kokeiltu ja todettu tilanteessa toimimattomiksi. Pienryhmäkodissamme pidetään tarkasti huolta siitä, että rajoitustoimenpiteet perustuvat aina laissa määriteltyihin edellytyksiin. Tavoitteena on, ettei lapsiin tarvitsisi kohdistaa minkäänlaisia rajoitustoimenpiteitä. Rajoitustoimenpiteitä käytettäessä huolehditaan lapsen oikeusturvan toteutumisesta. Päätös kirjataan mahdollisimman tarkasti lapsen asiakastietoihin. Yksikköömme on laadittu erillinen ohjeistus koskien rajoitustoimenpiteiden käyttöä. Ohjeistuksessa on kuvattuna rajoitustoimenpiteet, niiden käyttö sekä delegointi ja käytänteet koskien rajoituspäätöksen kirjaamista ja tiedoksiantoa.

Rajoitustoimenpiteen perustelut käydään läpi lapsen ja huoltajien kanssa, ja heidän mielipiteensä asiaan selvitetään ja kirjataan. Lapselle ja huoltajille selvitetään oikeussuojakeinot. Rajoitustoimenpiteiden käytöstä ja tarpeellisuudesta keskustellaan säännöllisesti ohjaajien yhteisissä palavereissa sekä lapsen verkoston kanssa. Rajoitustoimenpiteet toteutetaan aina turvallisesti ja ihmisarvoa kunnioittavasti, lapsen yksilöllinen tilanne huomioon ottaen.

Työyhteisön yhteisissä palavereissa suunnitellaan käytänteitä, joiden avulla rajoitustoimenpiteiden käytöltä vältyttäisiin mahdollisimman hyvin. Tavoitteena on, ettei lapsiin tarvitsisi kohdistaa minkäänlaisia rajoitustoimenpiteitä, mutta toisinaan niiden käyttö on välttämätöntä lapsen itsensä tai toisten turvaamiseksi.

Rajoitustoimenpiteitä voidaan pienryhmäkodissamme käyttää lastensuojelulain mukaisesti joko huostaanotetun tai kiireellisesti sijoitetun lapsen turvaamiseksi. Avohuollon tukitoimena sijoitetun lapsen kohdalla rajoitustoimenpiteitä ei voida käyttää.

Lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä ovat:

- yhteydenpidon rajoittaminen (LSL 2007/417 62 §)
- aineiden ja esineiden haltuunotto (LSL 2007/417 65 §)
- henkilöntarkastus ja henkilönkatsastus (LSL 2007/417 66 §)
- omaisuuden ja lähetysten tarkastaminen (LSL 2007/417 67 §)

- lähetyksen luovuttamatta jättäminen (LSL 2007/417 67 §)
- kiinnipitäminen (LSL 2007/417 68 §)
- liikkumisvapauden rajoittaminen (LSL 2007/417 69 §)
- luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen (LSL 2007/417 69 a §)
- eristäminen (LSL 2007/417 70 §)
- erityinen huolenpito (LSL 2007/417 71 §)

Pienryhmäkodissamme ei käytetä rajoitustoimenpiteenä erityistä huolenpitoa. Yhteydenpidon rajoittamispäätöksen kohdistuessa esim. lapsen vanhempiin/huoltajiin, on usein lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävä siitä päätös, koska silloin puututaan lapsen perustavanlaatuisen oikeuteen pitää yhteyttä vanhempiinsa. Yleisimmät tilanteet pienryhmäkodissamme, joissa on turvauduttava rajoitustoimenpiteeseen, liittyvät lapsen/nuoren päihteidenkäyttöön tai itsetuhoisuuteen tai siihen liittyvien esineiden hallussapitoon ja lapsen/nuoren itsensä tai muiden vahingoittamiseen.

Lapsen käytettävissä olevat oikeusturvakeinot

Sijaishuollossa tulee huolehtia siitä, että lapsen oikeudet toteutuvat arjessa. Lapsella on oikeus tulla kuulluksi, osallistua itseään koskeviin päätöksiin, tuoda esiin huoliaan ja saada apua epäkohtien selvittämisessä. Lastensuojelulaitoksessa edistetään matalan kynnyksen periaatetta lapsen oikeusturvan toteutumisessa.

Lähtökohtana on, että lapsi voi keskustella tilanteestaan ensisijaisesti omaohjaajan tai muun luotettavan aikuisen kanssa. Tarvittaessa asia viedään eteenpäin yksikönjohtajalle ja edelleen toiminnanjohtajalle. Mikäli tilanne ei ratkea yksikön sisällä ja asia vaatii ulkopuolista käsittelyä tai lapsi niin toivoo, on lasta tuettava oikeusturvakeinojen käyttämisessä.

Tällöin lapsi voi olla yhteydessä:

- omaan vastuusosiaalityöntekijään (yhteystiedot lapsella)
- sosiaaliamiehen (yhteystiedot alla)
- Aluehallintovirastoon /yhteystiedot alla)
- Valviraan tai eduskunnan oikeusasiamiehen (yhteystiedot alla)

Henkilöstö tukee ja ohjaa lasta näiden oikeuksien käyttämisessä luottamuksellisesti ja lapsen etua kunnioittaen. Oikeusturvakeinojen käyttämistä ei saa kieltää eikä niistä saa rangaista. Lapselle kerrotaan hänen oikeuksistaan selkeästi ja ymmärrettävästi, ja häntä tuetaan tarvittaessa muistutuksen, valituksen tai kantelun tekemisessä. Kaikki käsittely tapahtuu lapsen etua kunnioittaen, turvallisessa ja luottamuksellisessa ilmapiirissä.

Muistutuksen koskien palvelun laatua tai palvelussa saatua kohtelua, voi tehdä ja toimittaa seuraaviin tahoihin:

- Yksikönjohtaja Alisa Silver, alisasilver@nummenlinna.fi, p. 041-3123549
- Toiminnanjohtaja Annamari Jansen, annamarijansen@nummenlinna.fi, 040-5166089

- Sosiaalitoimen johtava viranhaltija
- Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä
- Valvova viranomainen (yhteystiedot alla)

Yksikönjohtaja vie asian koko henkilöstön tietoon ja käsittelyyn. Asia otetaan huomioon toimintaa arvioitaessa ja kehitettäessä.

Kantelun voi tehdä valvontaviranomaiselle, mikäli viranomainen tai vastaava taho on toiminut lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa hoitamatta. Valvontaviranomaisia ovat muun muassa Valvira, Aluehallintovirastot ja eduskunnan oikeusasiamies (yhteystiedot alla).

Valitus: Yli 12-vuotias lapsi voi valittaa hallinto-oikeudelle lastensuojelua koskevasta päätöksestä. Tällaisia päätöksiä ovat esimerkiksi liikkumisvapauden ja yhteydenpidon rajoittamispäätökset, aineiden ja esineiden haltuunotto sekä eristäminen. Oikaisuvaatimusta voi vaatia viranomaisen tekemään epätydyttävään päätökseen päätöksen tehneeltä taholta.

Yhteystietoja

Sijoittajahyvinvointialueiden sosiaaliasiavastaavien yhteystiedot:

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen (Keusote) sosiaali- ja potilasasiavastaavat
Susanna Honkala ja Anne Mikkonen
Puhelin: 040 807 4756 (Susanna Honkala) / 040 807 4755 (Anne Mikkonen)
Sähköposti: sosiaali.potilasasiavastaava@keusote.fi

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen (Vakehyva) sosiaali- ja potilasasiavastaavat
Clarissa Kinnunen (toiminnan vastuhenkilö) ja Satu Laaksonen
Puhelin: 0941910230
Sähköposti: sosiaali-japotilasasiavastaava@vakehyva.fi

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja potilasasiavastaavat
Jenni Henttonen, Terhi Willberg ja Anne Hilander
Palvelusta vastaa Katja Janhunen.
Puhelin: 029 151 5838
Sähköposti: sosiaali.potilasasiavastaava@luvn.fi

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen sosiaali- ja potilasasiavastaavat
Tarja Laukkanen (toiminnan vastuhenkilö), Essi Lipponen Annina Rinne, Salla Ritala
Puhelin: 038192504
Sähköposti: asiavastaavat@pajatha.fi

Muut tahot:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Sähköposti: kirjaamo.etela@avi.fi

Puhelinvaihde: 0295 016 000
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI
Käyntiosoite:
Ratapihantie 9, Helsinki

Valvira (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto)
Sähköposti: kirjaamo@valvira.fi
Puhelinvaihde: 0295 209 111
Postiosoite: Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, PL 43, 00521 Helsinki

Eduskunnan oikeusasiamies
Postiosoite: Eduskunnan oikeusasiamies, 00102 Eduskunta
Käyntiosoite: Arkadiankatu 3, 00100 Helsinki
Puhelin: 09 4321 (eduskunnan vaihde)
Sähköposti: oikeusasiamies@eduskunta.fi

Helsingin hallinto-oikeus
Postiosoite ja käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42069

Valtakunnallinen kuluttajaneuvonta p. 09-51101200

Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien yhdenvertaisuutta, osallisuutta sekä asiakkaan tai potilaan asemaa ja oikeuksia koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta on kuvattu alla olevassa taulukossa (5).

Tunnistettu riski	Riskin arviointi: suuruus = todennäköisyys x vaikutus	Ehkäisy- ja hallintatoimet
Yhdenvertaisuus: lapsia kohdellaan eri tavoin esimerkiksi sukupuolen, etnisen taustan, uskonnon, toimintakyvyn tai kielitaustan perusteella	Pieni	Säännöllinen yhdenvertaisuuskoulutus, yhteiset arvot ja toimintaperiaatteet, ohjaajien reflektiokeskustelut, palautteen keruu lapsilta
Osallisuus: lapsi ei tule kuulluksi tai hänen mielipiteitään ei huomioida päätöksenteossa. Lapsi ei ymmärrä omia oikeuksiaan, eikä laitoksen sääntöjä.	Pieni	Yksilölliset keskustelut lapsen kanssa, lastenkokoukset, Hyvää kohtelua koskevan suunnitelman työstäminen, osallistava kirjaaminen, oikeuksien ja sääntöjen läpikäynti selkokielellä
Asiakkaan asema ja oikeudet: lapsen hoito ei vastaa sijaishuollon laatuksikriteerejä, oikeusturva ei toteudu	Pieni	Henkilöstön koulutus, rajoitustoimien valvonta, dokumentoinnin tarkastus, jälkipuinnit lapsen kanssa, oikeusturvakeinoista tiedottaminen lapsille ymmärrettävällä tavalla, Hyvää kohtelua koskeva suunnitelma, oikeusturvaan liittyvien yhteystietojen näkyvyys, ohjaajien neuvonta

Taulukko 5: Palveluyksikön toiminnan keskeisimpien **yhdenvertaisuutta, osallisuutta sekä asiakkaan tai asemaa ja oikeuksia** koskevien riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

4 Havaittujen puutteiden ja epäkohtien käsittely sekä toiminnan kehittäminen

4.1 Ilmoitusvelvollisuus ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023 29 §) määrittää, että palveluntuottajan on ilmoitettava välittömästi ja salassapitosäännösten estämättä palvelunjärjestäjälle ja valvontaviranomaiselle kaikista vakavista asiakas- ja potilasturvallisuutta vaarantavista tilanteista sekä muista merkittävistä epäkohdista, jotka ilmenevät heidän omassa toiminnassaan tai heidän alihankkijoidensa toiminnassa. Lisäksi henkilöstön tulee ilmoittaa välittömästi havaitsemistaan

epäkohdista tai niiden uhista yksikön vastuuhenkilöille, ja vastuuhenkilön tulee ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteiden korjaamiseksi. Ilmoituksen tekeminen tai siihen osallistuminen ei saa vaikuttaa negatiivisesti ilmoittajan työsuhteeseen.

Yksikön sisäisten mahdollisten epäkohtien tai asiakasturvallisuutta vaarantavien tilanteiden lisäksi ilmoitusvelvollisuus koskee sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden, palveluntuottajan ja tämän palveluksessa olevien henkilöiden lakisääteistä velvollisuutta ja oikeutta salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa viranomaisille seuraavasti.

Lastensuojeluilmoitus

Tehtävässä on tullut tieto lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä.

Ilmoitus lapseen kohdistuneesta rikosepäilystä

Tehtävässä on tullut tietoon seikkoja, joiden perusteella on syytä epäillä, että lapseen on kohdistettu seksuaalirikoksena tai henkeen ja terveyteen kohdistuvana rikoksena rangaistava teko. Tällaisia rikoksia ovat esimerkiksi lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö ja pahoinpitely. Lisäksi tulee tehdä lastensuojeluilmoitus.

Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta

Tehtävässä on saatu tietää henkilöstä, joka on sosiaalihuollon tarpeessa. Henkilö on ohjattava hakemaan sosiaalipalveluja tai otettava itse yhteyttä hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle, jotta tuen tarve arvioitaisiin. Jos suostumusta ei voida saada ja henkilö on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan tai jos lapsen etu sitä välttämättä vaatii, ammattihenkilöllä on velvollisuus tehdä salassapitosäännösten estämättä ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle.

Ilmoitus iäkkään henkilön palveluntarpeesta

Tehtävässä on saatu tieto sosiaali- tai terveydenhuollon tarpeessa olevasta iäkkästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, on asiasta ilmoitettava salassapitosäännösten estämättä viipymättä hyvinvointialueen sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle.

Ilmoitus epäkohdasta asiakkaan sosiaalihuollon toteutumisessa

Tehtävässä huomataan tai saadaan tieto epäkohdasta tai sen uhasta asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Mainitun ilmoituksen vastaanottaneen henkilön tulee käynnistää toimet epäkohdan tai sen uhan poistamiseksi. Henkilön on ilmoitettava asiasta salassapitosäännösten estämättä aluehallintovirastolle, jos epäkohtaa tai sen uhkaa ei korjata viipymättä.

Ilmoitus eläinsuojeluviranomaiselle

Tehtävässä saatu tietää avun tarpeessa olevasta eläimestä.

Ilmoitusvelvollisuudesta on valvontalain 30 §:n mukaisesti tiedotettu henkilöstöä. Pienryhmäkoti Nummenlinnassa menetellään seuraavalla tavalla:

Valvontalain 29§ mukaisesti, mikäli työntekijä havaitsee epäkohtia, kuten asiakasturvallisuudessa ilmeneviä puutteita, asiakkaan kaltoinkohtelua tai toimintakulttuuriin sisältyviä asiakkaalle vahingollisia toimia (esim. henkilön perusoikeuksien rajoittaminen kasvatuskäytäntönä), tulee hänen ilmoittaa asiasta viipymättä yksikönjohtajalle tai toiminnanjohtajalle. Myös ilmeisestä epäkohdan uhasta tulee ilmoittaa. Yksikönjohtajan/toiminnanjohtajan vastuulla on tehdä välittömästi tarvittavat toimenpiteet asian korjaamiseksi. Jos epäkohtaa tai sen uhkaa ei korjata välittömästi/kohtuullisessa ajassa, tulee ilmoituksen tehneen henkilön ilmoittaa asiasta hyvinvointialueelle tai aluehallintovirastolle.

Mahdollisista epäkohdista ja läheltä piti -tilanteista keskustellaan esihenkilöjohtoisesti asianosaisten kesken. Keskustelun avulla pyritään löytämään toimintatapoja tulevien tilanteiden varalle. Tarvittaessa työntekijä ohjataan työterveyshuollon tarjoaman tuen piiriin. Asia käydään läpi myös koko henkilöstön kesken tiimipalaverissa ja tarvittaessa työnohjauksessa.

Palveluntuottaja raportoi keskeisimmistä toimintaan liittyvistä riskeistä ja havaituista epäkohdista palvelun tilaajalle pääasiassa kirjallisesti tai puhelimitse tilanteen mukaan. Mikäli havaitaan merkittäviä riskejä, poikkeamia tai asiakasturvallisuuden vaikuttavia seikkoja, niistä tiedotetaan viipymättä vastuusosiaaliryöntekijöitä.

4.2 Kehittämistoimenpiteiden määrittely ja toimeenpano

Keskeisimmät korjaus- ja kehittämistoimenpiteet sekä niiden aikataulu, vastuutaho ja seuranta on kuvattu alla olevassa taulukossa (6).

Korjaus- tai kehittämistoimenpide	Aikataulu	Vastuutaho	Seuranta
Palautteenkeruun aktiivisuus	Heti	Esihenkilöt	1x/6kk
Omavalvontasuunnitelman ottaminen tiiviimmäksi osaksi jokapäiväistä työskentelyä	Seuraavassa tiimissä (2.12.)	Esihenkilöt ja työyhteisö	1x/kk tiimeissä

Taulukko 6. Keskeisimmät korjaus- ja kehittämistoimenpiteet sekä niiden aikataulu, vastuutaho ja seuranta

5 Omavalvonnan seuranta ja raportointi

5.1 Laadun- ja riskienhallinnan seuranta ja raportointi

Palvelun laatua ja turvallisuutta seurataan päivittäisen työn, asiakaskirjausten, henkilöstöpalavereiden ja palautteiden perusteella. Seuranta tukevat mm. asiakaspalaute, henkilöstön havainnot, poikkeamailmoitukset sekä säännöllinen dokumenttien ja toimintakäytäntöjen tarkastelu.

Laatua ja turvallisuutta koskevat havainnot käsitellään työyhteisön sisäisissä palavereissa, ja olennaisista asioista raportoidaan tarvittaessa vastuusosiaaliryhmäjäälle tapauskohtaisesti ja tilanteen vaatiessa viipymättä.

Riskienhallintakeinojen toimivuutta arvioidaan jatkuvasti käytännön työn, havaintojen ja palautteen pohjalta. Tarvittaessa toimintatapoja päivitetään ja korjaavia toimenpiteitä toteutetaan. Riskienhallinnan toteutumista ja sen vaikuttavuutta arvioidaan vähintään vuosittain omavalvonnan tarkastelun yhteydessä, ja tulokset dokumentoidaan sekä käsitellään henkilöstön kanssa osana laadun kehittämistä.

5.2 Kehittämistoimenpiteiden etenemisen seuranta ja raportointi

Omavalvonnan seurannasta ja raportoinnista vastaa yksikönjohtaja huolehtien siitä, että sovitut toimenpiteet toteutuvat ja että seurannan tulokset dokumentoidaan.

Seurannasta laaditaan säännöllinen selvitys, joka tarkistetaan ja päivitetään vähintään neljän kuukauden välein. Päivitetty omavalvontasuunnitelma pidetään nähtävillä yksikössä, yrityksen kotisivuilla sekä Socfinderissa ja Lasterissa. Mahdolliset muutokset käydään läpi henkilöstökokouksissa.